

Datum van
inontvangstneming

:

17/06/2013

Zaak C-255/13

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

13 mei 2013

Verwijzende rechter:

High Court of Ireland (Ierland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

3 mei 2013

Verzoekende partij:

Peter Flood

Verwerende partij:

Health Service Executive

DE HIGH COURT

(omissis)

PETER FLOOD

VERZOEKENDE PARTIJ

EN

HEALTH SERVICE EXECUTIVE

VERWERENDE PARTIJ (omissis)

VERZOEK OM EEN PREJUDICIËLE BESLISSING

ARTIKEL 267 VWEU

(omissis)

Hierbij verzoekt de High Court of Ireland (omissis) het Hof van Justitie (hierna: „Hof”) krachtens artikel 267 VWEU om een prejudiciële beslissing aangaande de in punt 17 hierna uiteengezette vraag, alsook om een versnelde procedure overeenkomstig artikel 105, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering. **[OR. 2]**

Inleiding

- 1 De prejudiciële vraag rijst in een bij de High Court aanhangige procedure tot rechterlijke toetsing waarmee verzoeker vordert dat de Ierse bevoegde autoriteit [Health Service Executive (Ierse publieke organisatie voor volksgezondheid); hierna: „HSE”] zou worden gelast hem een formulier E 112 (thans formulier S1) af te geven ter dekking van de kosten van zijn voortdurende medische behandeling onder de zorg en leiding van dr. Behrens, zijn huisarts in Duitsland.
- 2 Verzoeker is een Iers staatsburger, houder van een rechtendiploma, en nu 56 jaar oud. Vroeger werkte hij (voornamelijk in de journalistiek en de media) zowel in Ierland als in het Verenigd Koninkrijk. In de zomer van 2002 reisde verzoeker naar Duitsland om er op vakantie te gaan met zijn vriendin, Ioana Bachmayer, een Roemeens staatsburger die hij in november het jaar daarvoor had ontmoet op een congres in Dublin. Tijdens zijn vakantie werd verzoeker met spoed opgenomen in de Universität Klinikum Düsseldorf (hierna: „Uni Klinik”). Aanvankelijk luidde de diagnose dat Flood aan tetanus leed, maar later kwam aan het licht dat hij een zeldzaam, bilateraal hersenstaminfarct had. Blijkbaar hebben de moeilijkheden bij het stellen van de diagnose samen met de invloed van het infarct ertoe geleid dat hij aan ernstige quadriplegie en een verlies van motorische functie lijdt.

- 3 Sinds augustus 2002 is Flood jammer genoeg ernstig ziek gebleven en heeft hij voortdurende zorg en aandacht nodig van de specialisten van de Uni Klinik. De uiteindelijke vraag van dit verzoek tot rechterlijke toetsing is of verzoeker moet worden geacht in Ierland, dan wel in Duitsland te wonen voor de toepassing van de Unieregeling inzake sociale zekerheid.
- 4 Verzoeker is thans volledig rolstoelafhankelijk en kan zijn armen en handen slechts zeer beperkt gebruiken. Sinds zijn ontslag uit het ziekenhuis in [OR. 3] 2003 woont hij bij zijn partner, Bachmayer, die voor hem zorgt en hem verzorgt. Ze wonen in een voor rolstoelgebruikers geschikt huurappartement te Düsseldorf.
- 5 De kern van verzoekers zaak is de stelling dat hij een Iers staatsburger is die naar het buitenland is gestuurd om een behandeling te krijgen die in Ierland niet beschikbaar is. Het is van belang te erkennen dat Flood niet in aanmerking komt voor een uitkering of prestatie van de Duitse staat, maar een invaliditeitsuitkering van Ierland ontvangt. Hij ontvangt ook een klein bedrijfspensioen uit het Verenigd Koninkrijk wegens zijn werk daar voor Channel 4 in de jaren 80. Flood benadrukt uitdrukkelijk zijn beperkte band met Duitsland, buiten het feit dat hij wegens zijn medische toestand en de noodzaak van voortdurende behandeling in feite verplicht is om daar te wonen.
- 6 Het is duidelijk dat hoewel verzoeker het Duitse gezondheidszorgstelsel zeer dankbaar is voor de kwaliteit van de zorg die hij heeft ontvangen, hij ernstig verlangt om naar Ierland terug te keren, mochten alle overige omstandigheden dezelfde zijn. Dit is echter afhankelijk van een aantal zaken, zoals zijn geschiktheid om te reizen, de beschikbaarheid van een gelijkwaardig behandelingsregime en, vooral, de beschikbaarheid van geschikte huisvesting die is aangepast aan een rolstoel. Mocht dit mogelijk zijn, dan zou Bachmayer met hem naar Ierland reizen.
- 7 Een gering aantal keer na zijn ziekte was Flood in staat om naar het buitenland te reizen, zij het voor een korte periode en onder medisch toezicht. Zo is hij in oktober 2004 naar Lissabon gereisd om er een lezing te geven en hij is ook een paar keer naar Ierland gereisd, de laatste maal in 2009. Zelfs toen ging dit erg moeizaam, gelet op de moeilijkheden om toegang te krijgen tot luchthavens voor een zo ernstig gehandicapte reiziger. Vaststaat dat het op heden vrijwel [OR. 4] onmogelijk zou zijn voor Flood om naar Ierland te reizen, ten minste indien hij enkel met lijnvluchten zou kunnen reizen.
- 8 Verzoeker ontvangt een invaliditeitsuitkering die wordt beschouwd als een uitkering die Ierland volgens de toepasselijke verordeningen van de Unie inzake sociale zekerheid rechtmatig mag beperken tot de personen met woonplaats in Ierland. Bachmayer heeft het Duitse equivalent van een zorgtoelage aangevraagd. Het blijkt dat (anders dan in Ierland) een dergelijke toelage volgens het Duitse stelsel ten laste komt van de ziekteverzekering van de aldus verzorgde persoon. Hoewel Flood en Bachmayer deze toelage hebben aangevraagd, werd zij

geweigerd op grond dat Flood een persoon met woonplaats in Ierland was en de Ierse verzekering daarin niet voorzag.

- 9 Fundamenteel voor de onderhavige procedure is bijgevolg de vraag of verweerster Floods kosten voor gezondheidszorg dient te dragen op grond dat hij eigenlijk in Ierland woont. Verzoeker werd oorspronkelijk behandeld op grond van het formulier E 111 (dit formulier is thans de Europese ziekteverzekeringskaart) dat, zoals algemeen erkend, het toepasselijke en geschikte formulier is voor de spoedbehandeling die burgers van andere EU-lidstaten nodig hebben wanneer zij een andere lidstaat bezoeken. In maart 2003 werd verzoekers status gewijzigd en vanaf dat ogenblik werd hij behandeld op grond van het formulier E 112 (thans formulier S1), dat sindsdien bij benadering twintig maal of meer werd vernieuwd.
- 10 Het onderhavige geschil komt voort uit een beslissing van verweerster van 25 november 2011 pm Floods formulier E 112 niet te vernieuwen. De kern van de onderhavige procedure tot rechterlijke toetsing is de vraag of verzoeker van de High Court kan verlangen dat hij HSE gelast verzoeker opnieuw een zogeheten formulier E 112 af te geven. Opdat evenwel niet de indruk zou ontstaan dat HSE een legalistische of kostenbesparende benadering hanteert, zij erop gewezen dat **[OR. 5]** HSE heeft verklaard dat zij verzoekers kosten voor gezondheidszorg vrijwillig zal blijven dekken op grond van een zogenoemd formulier E 106.

Verordening nr. 883/04

- 11 [In] de toepasselijke Unieregeling (omissis) wordt „verblijfplaats” in artikel 1, sub j, van verordening nr. 883/04 omschreven als „tijdelijke verblijfplaats” en wordt „woonplaats” omschreven als de plaats „waar een persoon pleegt te wonen”. Het onderhavige geval is ongetwijfeld een buitengewoon geval dat niet gemakkelijk kan worden ingedeeld onder één van de standaardgevallen waarin de verordening van 2004 voorziet. In feite bestaat het geval van Flood erin dat hij toevallig met vakantie was in Duitsland toen hij ernstig ziek werd en dat hij – behalve gedurende beperkte periodes die niet rechtstreeks [van belang zijn voor] de onderhavige zaak – door medische omstandigheden gedwongen was om onvrijwillig in Duitsland te blijven wegens zowel zijn medische toestand als de voortreffelijke behandeling die daar voor hem beschikbaar was.
- 12 Deze situatie verschilt enigszins van de situaties welke aan de orde zijn in artikel 19 (dat gaat over formulier E 111) respectievelijk artikel 20 (dat gaat over formulier E 112). Artikel 19 gaat over de gebruikelijke situatie dat een reiziger toevallig ziek wordt in het buitenland en artikel 20 (omissis) over de situatie van de EU-burger die naar het buitenland reist voor een geplande geneeskundige verzorging die niet redelijkerwijze beschikbaar is in zijn land van herkomst. Het onderhavige geval valt eigenlijk tussen de twee wettelijke bepalingen doordat Floods geval niet kan worden gelijkgesteld met het niet ongewone geval van de reiziger die gedurende een korte termijn in een ziekenhuis moet worden verzorgd

wegens, bijvoorbeeld, een vrij klein ongeval dat zich voordeed terwijl hij in een andere lidstaat verbleef. Maar het kan evenmin gemakkelijk worden ingepast in het in artikel 20 bedoelde geval, namelijk het geval van een patiënt die ervoor kiest om zich in het buitenland te laten behandelen omdat er geen geschikte medische zorg bestaat in zijn land van herkomst. **[OR. 6]**

- 13 Hoewel het arrest van het Hof [van 12 april 2005], Erven Annette Keller (C-145/03, Jurispr. blz. 1-2548) voor de onderhavige zaak misschien wel het meest relevante precedent is, kan ook deze uitspraak niet rechtstreeks worden toegepast. In de zaak Keller was, anders dan in de onderhavige zaak, de essentiële vraag of Flood kan worden geacht in Duitsland te „verblijven” voor de toepassing van zowel artikel 20, lid 1, als artikel 20, lid 2, niet aan de orde en evenmin had deze zaak betrekking op het in de onderhavige procedure wezenlijke element, namelijk dat de patiënt gedurende een zeer lange periode in de onmiddellijke omgeving van de plaats waar hij werd behandeld, diende te verblijven.

Verordening nr. 987/2009

- 14 Artikel 26 van verordening nr. 987/2009 bepaalt dat de verzekerde bij geplande geneeskundige verzorging (dat wil zeggen, formulier E 112), mocht hij niet in de bevoegde lidstaat wonen, van de bevoegde autoriteiten in zijn lidstaat van herkomst een verklaring kan verlangen over zijn woonplaats. Het is juist dat artikel 11 dienaangaande nadere aanwijzingen geeft. Veel van deze elementen zouden, indien [zij op het onderhavige geval zouden worden] toegepast, erop wijzen dat Flood in Duitsland woont. Zo is hij sinds ongeveer elf jaar fysiek aanwezig in Duitsland (artikel 11, lid 1, sub a) en bestaan zijn rechtstreekse familiebanden uit de band met zijn partner, die daar woont (artikel 11, lid 1, sub b-ii); het feit dat hij sinds lang een woning huurt, wijst verder op een zekere bestendigheid (artikel 11, lid 1, sub b-v).
- 15 Het onderhavige geval kan evenwel niet zonder meer worden ingedeeld onder één van de categorieën die zijn omschreven in de verordening van 2004 of de verordening van 2009. Evenmin is reeds een situatie als die van Floods tragische omstandigheden aan de orde geweest in de rechtspraak van het Hof van Justitie. Hoewel de zaak Keller duidelijk raakpunten heeft met de onderhavige zaak, ontbeert zij echter het wezenlijke element van de onderhavige zaak, namelijk dat de patiënt gedurende een zeer lange periode in de onmiddellijke omgeving van de plaats waar hij werd behandeld, diende te verblijven. **[OR. 7]**
- 16 Het lijkt zeer wel mogelijk dat in de context van een verordening inzake sociale zekerheid die betrekking heeft op medische behandelingen in het buitenland, een persoon die – in zekere zin – in dat land in feite vastzit wegens een uitzonderlijk ernstige medische aandoening, daar toch „verblijft” louter voor een medische behandeling in de zin van artikel 20, leden 1 en 2, van de verordening van 2004 (of de daarbij horende bepaling van artikel 19).

- 17 Gelet op het feit dat deze vraag voor het eerst rijst, en de feiten van de onderhavige zaak tot dusver niet direct in de wetgeving zijn geregeld of in de rechtspraak zijn behandeld, stel ik voor het Hof overeenkomstig artikel 267 VWEU om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag te verzoeken:

„Moet een verzekerde staatsburger van een lidstaat (hierna: ‚eerste lidstaat’), die sinds elf jaar ernstig ziek is als gevolg van een ernstige medische aandoening die voor het eerst is opgetreden terwijl die persoon in de eerste lidstaat woonde, maar met vakantie was in een andere lidstaat (hierna: ‚tweede lidstaat’), worden geacht gedurende deze periode in die tweede lidstaat te ‚verblijven’ voor de toepassing van artikel 19, lid 1, dan wel artikel 20, leden 1 en 2, van verordening nr. 883/2004, wanneer de betrokken persoon wegens zijn acute medische toestand en de gemakkelijke bereikbaarheid van gespecialiseerde medische zorg in feite verplicht was om fysiek in die lidstaat te verblijven gedurende die periode?”

- 18 Hoewel vele van de in artikel 11 van de verordening van 2009 vermelde aanknopingspunten op het tegendeel kunnen wijzen, stel ik voor dat de vraag bevestigend wordt beantwoord voor de toepassing van artikel 20 van de verordening van 2004, gelet op de zin en de doelstellingen van die wettelijke bepaling. **[OR. 8]**

Versnelde procedure - Artikel 105, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering

- 19 De medische verklaringen doen sterk vermoeden dat deze aanslepende procedure bijzonder stresserend is voor verzoeker en dat dit zijn medische toestand merkbaar compliceert. Het is bijgevolg in zijn belang dat deze procedure zo snel als mogelijk is afgelopen. Bovendien heeft HSE de High Court verzekerd dat zij in afwachting van de uitkomst van de procedure alle noodzakelijke medische behandelingen zal blijven betalen.
- 20 Om die redenen wordt het Hof verzocht om aan deze prejudiciële vraag de urgentie te verlenen die het passend acht, indien mogelijk op basis van de versnelde procedure van artikel 105, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering.